

рішення особистих проблем треба вирішити соціальні, а для вирішення соціальних – розв'язати особистісні проблеми.

Наслідки конфлікту поколінь стають вочевидь гіркими: наростання непорозуміння, соціальної напруги; погіршення емоційного самопочуття; стрес, що стає постійним станом для психіки; руйнування соціального інституту сім'ї; агресія як нормальний стан існування; започатковане відторгнення думки іншого тощо. Взагалі усе це веде до соціальної деструкції, надто прибільшеної уваги до власних потреб, зневаги до потреб іншої людини.

Вирішення або ж, щонайменш, згладжування конфлікту поколінь перебуває у площині розуму, в переконанні, що в конфлікті поколінь не може буди переможця, що боротьба поколінь повинна перетворитися у конструктивний діалог та взаємодію. Для цього слід використовувати повагу до особистості, толерантність. Помічаючи якісь недоліки, спочатку треба з'ясувати, чи дійсно це недоліки, або ж це данина традиції чи новації. І звісно, що для порозуміння потрібне бажання не перетворювати конфлікт в протистояння деструктивного характеру. Необхідні лояльність, розсудливість, терпіння та вміння використовувати серед головних стратегій вирішення конфлікту компроміс, співробітництво та пристосування, а суперництво й відхід треба залишати осторонь.

Саєнко К. О., студентка,
ф-т менеджменту,
наук. кер. – **Зінчина О. Б.**, канд.соціол.наук, доц.,
*Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова*

РОЛЬ ІНСТИТУТІВ СІМ'Ї, ОСВІТИ ТА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я У ФОРМУВАННІ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ

Відхилення в стані здоров'я людини в основному формуються в дитинстві та юності і нерідко є результатом нездорового способу життя. Екологія, соціально-економічні умови життя, харчування, розвиток охорони здоров'я на сучасному етапі не відповідають вимогам суспільства. Для збереження здоров'я актуальною є задача навчання населення основам здорового способу життя.

Орієнтації на здоров'я і здоровий спосіб життя не можуть виникати у людини самі по собі. Їх формування відбувається в результаті виховання й освіти. Тому провідну роль в цьому процесі відіграють сім'я, навчальний заклад і заклади охорони здоров'я. Саме вони, починаючи з раннього дитинства, повинні прививати людині навички профілактики захворювань, збереження здоров'я та формування здорового способу життя.

Спосіб життя особистості, особливо на ранніх етапах її розвитку, безпосередньо залежить від тієї сім'ї, в якій народилася людина. Школа, середній або вищий навчальний заклад вносять свої корективи в подальший розвиток способу життя особистості. Підтримання здоров'я людини, формування орієнтацій на здоровий спосіб життя не завжди залежать від неї самої, для цього потрібні умови, в яких формується особистість, чинники, що впливають на цей складний соціальний процес.

Категорія «соціальний інститут» дозволяє розглядати сім'ю, освіту й охорону здоров'я як важливі соціальні інститути суспільства, що визначають формування орієнтацій населення на здоровий спосіб життя. Специфіка сім'ї полягає в тому, що вона має формувати установку на здоровий спосіб життя з моменту народження людини. Освіта повинна займатися цим на першому рівні. Щодо інституту охорони здоров'я, то він повинен не тільки виявляти наявність хвороби та здійснювати лікування, але головним чином займатися профілактикою захворювань і формуванням здорового способу життя.

Сім'я виконує функцію соціалізації особистості, залучення її до того соціального досвіду, який виробило людство, сприяє входженню людини в суспільство. В процесі соціалізації людина формує свій спосіб життя. Від того, наскільки вдало проходить цей процес, залежить, буде спосіб життя здоровим чи ні.

Охорона здоров'я – соціальний інститут, в якому здійснюється соціальна взаємодія між людьми з приводу збереження і підтримання здоров'я населення.

Однією з головних функцій є *лікувальна*, що пов'язано з лікуванням захворювань людей. У сучасних умовах різко постає проблема щодо поліпшення й запобігання захворювань у здорових людей. Саме з цією функцією пов'язано напрямок інституту охорони здоров'я, який втілює в собі ідеї та принципи соціальної політики та стратегії охорони здоров'я населення. Реалізація цієї функції на практиці веде до скорочення смертності і захворюваності серед населення.

Не менш важливою функцією є *охоронна*: охорона материнства і дитинства, що представляє собою систему державних і громадських заходів, спрямованих на охорону здоров'я матері та дитини.

Турбота інституту охорони здоров'я про здоров'я населення передбачає також наявність *курортно-оздоровчої* функції, пов'язаної з наданням людині послуг щодо повноцінного проведення свого відпочинку в профілакторіях, будинках відпочинку і санаторіях.

Соціально-профілактична функція пов'язана з різними сферами діяльності людини, включаючи діяльність щодо поліпшення умов праці, побуту, способу життя особистості з метою охорони здоров'я населення, попередження причин і факторів ризику захворювань. У такому широкому розумінні дана функція виходить за межі інституту охорони здоров'я. Для її реалізації необхідні як умови, створювані інститутом охорони здоров'я, так і підтримка держави. Незважаючи на те, що соціально-профілактична функція

повинна відігравати провідну роль в рамках інституту охорони здоров'я, в сучасних умовах, реально, вона не працює.

Важливою функцією інституту охорони здоров'я є *діагностична*. Суть цієї функції полягає в тому, що її реалізація спрямована на зміцнення здоров'я та працездатності населення; на запобігання виникненню й поширенню захворювань, створення найсприятливіших умов зовнішнього середовища; формування орієнтацій на здоровий спосіб життя. За допомогою цієї функції охорона здоров'я сприяє реалізації двох інших функцій – *соціально-профілактичної* та *лікувальної*. Це має досягатися, по-перше, за рахунок активного обстеження певних груп населення та виявлення факторів ризику виникнення захворювань. Їх облік повинен здійснюватися шляхом проведення диспансерних і профілактичних оглядів, а також за допомогою виявлення хворих із наявністю різних клінічних проявів хвороби при первинному зверненні до лікаря. По-друге, – за рахунок забезпечення правильного фізичного розвитку та збереження здоров'я здорових, попередження виникнення у них захворювань шляхом своєчасного і тривалого проведення намічених оздоровчих заходів.

Пропагандистсько-виховна функція включає в себе інформування населення, проведення заходів щодо пропаганди здорового способу життя, що призводить до формування орієнтацій населення на здоровий спосіб життя. Це можуть бути заходи, що проводяться спільно з інститутами освіти і спорту. Важливе місце тут повинні посідати оздоровчі заходи, проведені самими медичними установами.

Важливою функцією є *культурна функція* інституту охорони здоров'я, пов'язана з формуванням певних норм і цінностей, спрямованих на розвиток у різних соціальних груп культури здоров'я, а фактично – орієнтацій на здоровий спосіб життя.

Таким чином, можна зробити висновок, що всі функції спрямовані на підтримку й збереження здоров'я людини, на формування у неї орієнтацій на здоровий спосіб життя.

Сиренко М. А., магістрант,
науч. рук. – **Радионова Л. А.**, канд. филос. наук, доц.
*Харьковский национальный университет
городского хозяйства имени А. Н. Бекетова, Украина*

ПУБЛИЧНЫЕ ПРОСТРАНСТВА ГОРОДА И ИХ РОЛЬ В ФОРМИРОВАНИИ ГОРОДСКОГО СООБЩЕСТВА

Тенденции развития социальной жизни современных крупных городов вызывают некоторые тревоги - обезличенность повседневных контактов, отчужденный и быстротечный характер взаимодействий, безразличность, риск десолидаризации общества как следствие городского неравенства и